

Doktordisputats i bibliotekshistorie

Som én af de meget få, hvis ikke den første, har Helge Clausen forsvaret en doktordisputats om et dansk bibliotekshistorisk emne. Det skete ved Fakultetet for Kirkehistorie på Det Pavelige Teologiske Akademi i Kraków.

Helge Clausen bliver kreeret doktor i Domkirken i Kraków

Afhandlingen, som er på engelsk, giver den første, samlede fremstilling af de katolske bibliotekers historie i Danmark fra reformationen i 1536 til 1962. I denne periode har der været over hundrede sådanne biblioteker, hvoraf det ældste stammer fra 1648; det er således mindst lige så gammelt som Det Kongelige Bibliotek, og det findes endnu, i dag under navnet Skt. Andreas Bibliotek.

Afhandlingen koncentrerer sig dog om de offentligt tilgængelige af disse biblioteker, især dem i København. Foruden den rent bibliotekshistoriske side indeholder afhandlingen en analyse af den påvirkning, danske konvertitter til Den katolske Kirke har modtaget gennem læsning. Det viste sig, at i ca. 75% af 169 publicerede konvertitberetninger fra ca. 1880 til 1962 er der vidnesbyrd om at læsning af katolsk (og sommetider også af antikatolsk) litteratur har været udslagsgivende for beslutningen om at blive katolik.

Siden år 2000 har Helge Clausen, som er seniorforsker ved Statsbiblioteket, forsket i dette emne, som næsten ingen tidligere havde beskæftiget sig med. Et par år senere vurderede han, at der her var et emne til en disputats, men på det tidspunkt var det endnu uvist, hvornår Danmarks Biblioteksskole ville få tilladelse til at tildele doktorgrader. Derfor undersøgte han mulighederne i udlandet, og endte med at indlevere en afhandling i Kraków. Det Pavelige Teologiske Akademi i Kraków har rødder tilbage til 1397, hvor der blev oprettet et teologisk fakultet som del af det Jagiellonske Universitet, der var blevet grundlagt i 1364. I 1954 blev det teologiske fakultet lukket af det kommunistiske styre, men blev kort efter genoprettet i kirkeligt regi. I dag er Akademiet en højere læreanstalt i teologi med tre store fakulteter: Teologi, filosofi og kirkehistorie. Fakultetet for Kirkehistorie har alene 14 institutter. Der er i alt godt 50 professorer og ca. 3.000 studerende, og der

tildeles grader til magistre, licentiat (PhD'er), doktorer og habiliterede doktorer. Antallet af disputats er ca. 50 om året. Akademiet er både anerkendt af Vatikanet og af den polske stat.

Da Helge Clausen ikke er teolog eller kirkehistoriker, måtte han først bestå mundtlige eksamener i disse fag. Forsvaret fandt sted den 9. december 2005, og ugen efter konfererede Fakultetsrådet doktorgraden summa cum laude. Ved en højtidelig promotion i Domkirken i Kraków blev Helge Clausen den 11. januar 2006 kreeret Doctor Historiae Ecclesiae.

Helge Clausen: " ...The Written Word is the Most Patient Missionary...". Catholic Literature and Catholic Public Libraries in Denmark from the Reformation to Vatican II, 1536-1962. København, Katolsk Forlag, 2006, 345 s. ISBN 87-85213-80-2.